

ΕΝΤΗΕΤΟ.20

8.4.1937: Η ΘΡΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΣΕ ΘΥΕΛΛΩΔΗ ΣΥΣΚΕΨΗ ΝΑ ΠΑΡΕΙ ΜΕΤΡΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΛΕΟΝΤΙΟΥ ΓΙΑΤΙ ΠΑΡΕΛΕΙΨΕ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Στις **8** Απριλίου **1935** συνήλθε η Θρονική Επιτροπή της Ιεράς Αρχιεπισκοπής ενώπιον της οποίας διαβάστηκαν οι απαντήσεις των εξορίστων Μητροπολιτών Κιτίου Νικόδημου Μυλωνά και Κυρηναίας Μακαρίου στο ψήφισμα της Επιτροπής που στάληκε σ' αυτούς για επίσπευση της λύσης του θέματος της εκλογής Αρχιεπισκόπου.

Ο Κιτίου επαναλάμβανε ότι υποστήριζε τη διενέργεια εκλογών ενώ ο Κυρηναίας παρέμενε σταθερός σε προηγούμενη απόφαση για αναβολη.

Αντίθετα ο Πάφου Λεόντιος, ο οποίος κατηγορείτο ότι δεν ήθελε εκλογές, αρνήθηκε να συζητήσει το όλο θέμα και αποχώρησε από τη συνεδρία που χαρακτηρίστηκε ως θυελλώδης.

Εγγραφε σχετικά την επομένη της συνεδρίας η εφημερίδα της Λευκωσίας "Ελευθερία" για τις εργασίες της Συνόδου της Θρονικής Επιτροπής:

"Κατά την **8ην** μ.μ. ώραν της χθες συνήλθον εις συνεδρίασιν εν τη Αρχιεπισκοπή υπό την προεδρίαν του Σ. Τοποτηρητού κ. Λεοντίου τα μέλη της Θρονικής Επιτροπής Αρχιεπισκοπής.

Αρχομένης της συνεδριάσεως ο Σεβασμιώτατος Τοποτηρητής διένειμεν εις τα μέλη της Θρονικής Επιτροπής αντίγραφα των απαντήσεων των δυο εξορίστων Μητροπολιτών εις το ψήφισμα της Επιτροπής.

Αι απαντήσεις των εξορίστων έχουν ούτω:

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΙΤΙΟΥ: Η προς τούτο ημετέρα απάντησις είναι ότι συμφωνούμεν μετά των ψηφισάντων, ότι επείγει η εκλογή Αρχιεπισκόπου Κύπρου, δι' ους λόγους αναφέρουν, απόκειται δε προς τους παρ' ων η απόφασις να προχωρήση η εκλογή,

εξαρτάται να σταθμίσουν συν άλλους καλώς την βαρύτητα ην έχει ψήφισμα ομόφωνον των μελών της Επιτροπής του χηρεύοντος θρόνου, την τοιαύτην ανάγκην και να λαλήσουν ως ελάλησαν γενόμενα ούτω όργανα εκδηλώσεως της κρατούσης παρά τω λαώ της επαρχίας εκείνης επιθυμίας και γνώμης να πληρωθή δηλονότι το ταχύτερον ο εν χηρεία θρόνος.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ: Εν σχέσει προς το ψήφισμα των κληρικών και λαϊκών μελών της Θρονικής Επιτροπείας της Αρχιεπισκοπής κατά την ημετέραν γνώμην, θα έπρεπε να απαντηθή απλώς αυτοίς υπό της Ι. Συνόδου, ότι αύτη είπερ τις και άλλος, λυπεΐται "διά την παρατεινομένην χηρείαν του αρχιεπισκοπικού θρόνου και της Εκκλησίας του λαού" περαιτέρω δε να παρααπεμφθώσιν εις το γνωστόν ανακοινωθέν της Ι. Συνόδου εν τη ολότητι του, και ιδία εν τοις εξής αποσπάσμασιν αυτού: " Αι πανιερότητες δράττονται της περιστάσεως να ζητήσωσιν επιπροσθέτως παρά του ευλαβούς πληρώματος της Εκκλησίας των, όπως, υπ' όψιν έχον το λεπτόν και πολύπλοκον του ζητήματος εκλογής Αρχιεπισκόπου υπό τας σημερινάς συνθήκας, εκτεΐνη την υπομονήν αυτού και μη ανυπομονή διά την εκκρεμότητα, ήτις είναι εύκολον να κατανοηθή από κάθε ανεπηρέαστον κριτήν, ότι οφείλεται εις λόγους κειμένους εκτός της θελήσεως και του ελέγχου των συνοδικών μελών" και "σύστασις δε πατρική γίνεται προς πάντας να στρέψωσι την προσοχήν των προς τα ουσιαστικά και πραγματικά εμπόδια τα κωλύοντα την πρόοδον μιας κανονικής και εγκύρου εκλογής και τούτων η άρσις να υπομονώσιν όπως επιτευχθή συντόμως".

Ο Σεβασμιώτατος τοποτηρητής παρακληθείς να δηλώση την γνώμην του είπεν ότι επικοινωνήσε μετά των λοιπών συνοδικών μελών και ελπίζει λίαν προσεχώς να είναι εις θέσιν να ανακοινώσιν την τελειωτικήν απόφασιν της Ιεράς Συνόδου, προτού δε ληφθή τοιαύτη αδυνατεί να προβή εις οιανδήποτε ανακοίνωσιν. Μετά μακράν συζήτησιν η Α. Πανιερότης προέβη εις την ακόλουθον δήλωσιν:

Η απόφασις της αναβολής εκλογής ελήφθη κατά

το πρώτον **15**μερον από του θανάτου του αειμνήστου Αρχιεπισκόπου, κατόπιν συνοδικής αποφάσεως, καθώς και διά δευτέρας τοιαύτης από **5** Φεβρουαρίου **1935** υφισταμένης μέχρι σήμερα και δεσμευτικής μέχρις ότου ληφθή νεωτέρα Συνοδική απόφασις.

Επειδή διασύρομα ότι διά λόγους προσωπικούς επιθυμώ την αναβολήν δηλώ ότι δεν δέχομαι από σήμερα και εφ' εξής ψηφισθέντα υπό της Θρονικής Επιτροπής δι' εμέ έξοδα παραστάσεως. Μέχρι σήμερα δεχόμενος ταύτα, παρά της Αρχιεπισκοπής απέκοπτον ανάλογον ποσόν εκ του επιδόματος μου, τουτέστιν εκ του μισθού μου εκ της Μητροπόλεως Πάφου. Ουδέποτε ειργάσθην κατά τον τρόπον καθ' ον διασύρομαι. Ευχαριστώ την Θρονικήν Επιτροπήν Αρχιεπισκοπής, διότι δικαίως ηλάττωννε διά των ψηφιζομένων εξόδων παραστάσεως παρά της Αρχιεπισκοπής την οικονομικήν επιβάρυνσιν της Μητροπόλεως Πάφου.

Λυπούμαι πολυ ότι δυσχερέσταται παριστάσεις της Εκκλησίας δεν μου επιτρέπουν ώστε να δεχθώ υπό την προεδρίαν μου συζήτησιν επί του απασχολούντος την Σύνοδον ζητήματος, ούτινος η φύσις δεν επιτρέπει ουδέ αρμόζει να συζητηθή ενταύθα καθ' όσον είναι ζήτημα καθαρώς συνοδικόν. Ευρίσκεται τούτο περί το τέλος και ποιούμαι έκκλησιν εις την Θρονικήν Επιτροπήν να εισέλθη εις την ημερησίαν διάταξιν, τουτέστιν να συζητήση το ζήτημα του ναού Λεπροκομείου.

Επειδή τα μέλη επέμενον να εξακολουθήση η συζήτησις ο Πανιερώτατος Τοποτηρητής προσέθηκεν:

Εφ' όσον υπάρχει πρόθεσις καθώς βλέπω να εξακολουθήση η συζήτησις διά την λύσιν του Αρχιεπισκοπικού προς βλάβην της εκκλησίας αναγκάζομαι μετά λύπης και εξ ανάγκης, καθ' ότι δεν επιθυμώ επ' ουδενί λόγω να δυσареστήσω τους θέλοντας να εξακολουθήσουν την συζήτησιν ταύτην, να διακόψω την παρούσαν συενδρίαν και να παρακαλέσω χάριν των συμφερόντων της Εκκλησίας, να διαστηρήσουν την ειρήνη αυτής αναμένοντες ολίγον ακόμη διάστημα χρόνου, διότι ως είπον εντός ολίγου

θα υπάρξει εν προκειμένω συνοδική απόφασις.

Μετά την ανωτέρω δήλωσιν ο Πανιερώτατος Τοποτηρητής απεχώρησε της συνεδρίας οι δε λοιποί παρέμειναν διασκεπτόμενοι.

Ο κ. Δέρβης είπεν ότι αι υπό του Τοποτηρητού αναφερόμενοι εις βάρος του σπερμολογίαι αποδεικνύονται πλήρως δεδικαιολογημένα διότι κατόπιν της προτάσεως του Μητροπολίτου Κιτίου όπως προωθηθή το ζήτημα της Αρχιεπισκοπικής εκλογής εις την λύσιν του και κατόπιν της αρνήσεως του Μητροπολίτου Κυρυνείας όπως συμμορφωθή προς την λαϊκήν επιθυμίαν της οριστικής λύσεως του ζητήματος, ο Τοποτηρητής είχε πρώτιστον καθήκον να εκφέρη την γνώμην του. Η χειροτονία του να παραιτηθή του υπό της Αρχιεπισκοπής απερχομένου εις αυτόν επιδόματος θα είχε μεγαλύτεραν σημασίαν εάν επέστρεφεν εις το ταμείον της Αρχιεπισκοπής όλα τα επιδόματα άτινα εισέπραξεν από του θανάτου του Αρχιεπισκόπου, εφόσον είχε καθήκον εντός 15 ημερών να προκηρύξη εκλογήν και δεν το έπραξε.

Η εξακολούθησις εξ άλλου παροχής επιδόματος εις αυτόν θα εσήμαιεν ασυνείδητον σπατάλην εκ μέρους της Αρχιεπισκοπής προς διαιώνισιν του ζητήματος επιχειρουμένην, διά προσωπικούς λόγους. Επί του ζητήματος εάν συμφώνως προς τους ιερούς κανόνας δύναται ούτος να αυτοκαλήται Τοποτηρητής θα επανέλθωμεν βραδύτερον.

Προτείνω όπως η Θρονική Επιτροπή δώση εις τον Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Πάφου να εννοήση ότι η παρουσία του εν τη η Αρχιεπισκοπική περιφέρεια είναι τελείως περιττή και ότι ούτω πως πολιτευόμενος παίζει εν ου παικτοίς.

Ο κ. Αντ. Γεωργιάδης είπεν ότι το ζήτημα του επιδόματος προς τον Τοποτηρητήν είχεν απασχολήση κατ' ιδίαν τα επτά μέλη της Θρονικής Επιτροπής άτινα και κατέληξαν εις την απόφασιν όπως κατά την παρούσαν συνεδρίαν υποβάλουν πρότασιν αποκοπής του επιδόματος εις ενδειξιν διαμαρτυρίας διά την αναβολήν της λύσεως του Αρχιεπισκοπικού ζητήματος, δι' ην θεωρούν υπεύθυνον πρωτίστως τον Τοποτηρητήν. Πληροφορηθείς την απόφασιν ταύτην ο τοποτηρητής

έσπευσε προλαμβάνων τα μέλη της Θρονικής να παραιτηθή του παρεχομένου εις αυτόν επιδόματος. Ούτως η παραίτησις του Τοποτηρητού επί του επιδόματος αποδεικνύεται κάπως διπλωματική και εντυπωσιακή. Ως προς τα υπόλοιπα θέματα ο κ. Γεωργιάδης συνεφώνησε μετά του κ. Δέρβη.

Λαβών τον λόγον ο κ. Μυλωνάς συνεφώνησε με τα λεχθέντα υπό των κ.κ. Γεωργιάδου και Δέρβη προσθέσας ότι σημασίαν είχε εάν ο Τοποτηρητής προέβαινεν εις σαφή δήλωσιν ότι ως Πρόεδρος της Συνόδου θα συγκαλέση αυτήν διά να αποφασισθή η πρόοδος της εκλογής, είτε εν τη Αρχιεπισκοπή είτε εν Ιεροσολύμοις, όπου είναι δυνατή η συνάντησις και των τριών Μητροπολιτών. Η αποχώρησις του Τοποτηρητού εκ της συνεδρίας ουδένα άλλον σκοπόν έχει παρά να παρελκύση πάλιν το ζήτημα, αποδεικνύων ούτω ότι εργάζεται υπέρ των προσωπικών του συμφερόντων.

Συνεχίζων ο κ. Μυλωνάς εδήλωσεν εις τα Θρονικά μέλη ότι η προσπάθεια του Μητροπολίτου Πάφου, όπως αναβληθή η εκλογή υφίσταται εξ αρχής της χηρείας του Θρόνου ως φαίνεται εκ της αλληλογραφίας του μετά του Μητροπολίτου Κιτίου, δι' ης ο μεν Μητροπολίτης Κιτίου από του Απριλίου του 1934 προσεπάθει να τον πείση ως Πρόεδρον της συνόδου να διενεργήση Αρχιεπισκοπικήν εκλογήν, ο δε Μητροπολίτης Πάφου αντιτάσσετο κατά της εκλογής, ισχυριζόμενος ότι είναι επιζήμιος διά την εκκλησίαν να γίνη εκλογή και ήδη ο λαός δεν θέλει τη διενέργειαν εκλογής.

Ο κ. Κληρίδης εδήλωσεν ότι ο Τοποτηρητής παραβαίνει το καθήκον του κατά τους ιερούς κανόνας, οίτινες ορίζουν ότι άπαξ τουλάχιστον του έτους ώφειλε να συγκαλή Σύνοδον ήτις ηδύνατο να συγκροτηθή δι' αντιπροσώπων των εξορίστων. Οι κανόνες επιβάλλουν επιτίμια εις τον μη συγκαλούντα την Σύνοδον. Ο Τοποτηρητής ηδύνατο και ώφειλε κατά το καταστατικόν να συγκαλέση Σύνοδον και εάν ηρνούντο αμφότεροι οι εξόριστοι να αποστείλουν αντιπροσώπους ηδύνατο να καλέση Επίσκοπον εξ άλλης

εκκλησίας και μεθ' ενός Ηγουμένου να σχηματίσει
σύνοδον ήτις να διασκεφθή επί ζητημάτων της
Εκκλησίας Κύπρου.

Περαιτέρω ο κ. Κληρίδης εισηγήθη την
ακόλουθον απόφασιν, ήτις και εγένετο ομοφώνως
δεκτή:

1. Να αποκοπή από τον Τοποτηρητήν ψηφισθέν
κονδύλιον παραστάσεως, καθώς και τα οδοιπορικά του
και πάντα τα λοιπά έξοδα του εκ της Αρχιεπισκοπής.

2. Να εκδοθή προς τον λαόν ανακοινωθέν δι' ου να
καταγγέλλεται προς αυτόν ο Τοποτηρητής διά την
παράλειψιν του εις αυτόν επιβαλλομένου καθήκοντος
υπό των κανόνων της Εκκλησίας περί συγκλήσεως
Συνόδου, και

3. Να καταγγελθή η παράλειψις αύτη του
καθήκοντος του Τοποτηρητού εις τας άλλας
αυτοκεφάλους Εκκλησίας των οποίων να ζητηθή η αρωγή
προς τερματισμόν της εκκρεμούσης καταστάσεως.